

Christillisuuden Speili,

Orkkertaisille,

Joka he taitawat nähdä, kuinga heidän tulee käyttä heitänsä, JUMALAN, Itziänsä ja Lähimmäistänsä kohtaan.

THOM. TIMOTH. KRIANDER:Ida.

Phil. Mag. V. D. M.

Imprimatur.
Abo den 7 Sept. 1808.
Ad mandatum
Joh. Gust. Råncker,
Facult. Theol. Notarius.

Se on sinulle sanottu Ihminen, mikä hyvä on, ja mitä Herran suussa waati, nimittäin: ettäs kätket Jumalan Sanan, ja harjoitat Rakkautta, ja olet Udyrsä sinun Jumalasi edessä. Mtch. 6: v. 8.

JUMALAN pitää meidän

- 1. Tunde- man, joka tapahtuu**
 1. Luonnon kautta, koska me tutkimme Jumalan Edistystä ja Mailman Luomista.
 2. Pyhän Raamatun kautta, koska me uskota ja hartaudella kuulemme, luemme ja kätkemme Jumalan Sanan.
- 2. Uskoman,**
 1. Hänen Glorios, joka on Pyhä ja Hengellinen, jossa Hän on yri Jumala, waan kolme Personaa; Isä, Poika ja Pyhä Sengi.
 2. Hänen Jumalalliset Omaisudet, ja sydämeimme tunnustaman, että Jumala on Irttaattainen, Kätkimästä, Kätkimästä, Totinen, Laupias, Wanhurkas, &c.
 3. Hänen Pyhän Sanansa, sekä Hänen [Kätkimästä ja Ushakans,] Lausa, että Hänen [Lohdutuksen ja Työsuomattisens] Ewangeliumissa.

Sen Jouluden ja hywyden tähden, kuin on itse Hänellä;

Etten Hän on [Korkein Hyvä, Irttaattainen Gloriä, Totinen Wakkus, Korkein Huwitus, &c.

Sen Armon ja Sywänsyön tähden, kuin [Kuunnellista muodosa, siinä että Hän on luonut, pihäpittä, edeskäsoo ja suojelee meitä. Hän meille Sengellistä muodosa, siinä että Hän oman Wakkansa kautta on luonut lause, ja pyhittä meitä ianttaistiseen Gloriään.
- 3. Rakasta- man,**

Ulkonäkö, kaikilla Sanoilla, Kätkimästä ja töillä, niin etten me kiroile, wanno, pilkka, walhetee, &c. Etten

Sitällesi, sydämeillä, mielellä ja ajatuksilla. Jonga kunnioitsemisen meidän tulee osottaa kaikilla tiloilla; mutta erinomattain Herran Suonesä, ja kaikella Jumalan Palwelluksella,

[Luemma Pyhää Raamatua; Kuunnellista Soarua; Naupiemme Sakramenttia; Wainuemme Jumalan Nimesä; Wiekämme Herran Sabbachia.
- 4. Kunnioitsemis- man, sekä**

Ulkonäkö, kaikilla Sanoilla, Kätkimästä ja töillä, niin etten me kiroile, wanno, pilkka, walhetee, &c. Etten

Sitällesi, sydämeillä, mielellä ja ajatuksilla. Jonga kunnioitsemisen meidän tulee osottaa kaikilla tiloilla; mutta erinomattain Herran Suonesä, ja kaikella Jumalan Palwelluksella,

[Luemma Pyhää Raamatua; Kuunnellista Soarua; Naupiemme Sakramenttia; Wainuemme Jumalan Nimesä; Wiekämme Herran Sabbachia.
- 5. Uskoma- man,**

Ulkonäkö, kaikilla Sanoilla, Kätkimästä ja töillä, niin etten me kiroile, wanno, pilkka, walhetee, &c. Etten

Sitällesi, sydämeillä, mielellä ja ajatuksilla. Jonga kunnioitsemisen meidän tulee osottaa kaikilla tiloilla; mutta erinomattain Herran Suonesä, ja kaikella Jumalan Palwelluksella,

[Luemma Pyhää Raamatua; Kuunnellista Soarua; Naupiemme Sakramenttia; Wainuemme Jumalan Nimesä; Wiekämme Herran Sabbachia.
- 6. Zalaja- man,**

Ulkonäkö, kaikilla Sanoilla, Kätkimästä ja töillä, niin etten me kiroile, wanno, pilkka, walhetee, &c. Etten

Sitällesi, sydämeillä, mielellä ja ajatuksilla. Jonga kunnioitsemisen meidän tulee osottaa kaikilla tiloilla; mutta erinomattain Herran Suonesä, ja kaikella Jumalan Palwelluksella,

[Luemma Pyhää Raamatua; Kuunnellista Soarua; Naupiemme Sakramenttia; Wainuemme Jumalan Nimesä; Wiekämme Herran Sabbachia.
- 7. Pelkämän, mutta**

Ulkonäkö, kaikilla Sanoilla, Kätkimästä ja töillä, niin etten me kiroile, wanno, pilkka, walhetee, &c. Etten

Sitällesi, sydämeillä, mielellä ja ajatuksilla. Jonga kunnioitsemisen meidän tulee osottaa kaikilla tiloilla; mutta erinomattain Herran Suonesä, ja kaikella Jumalan Palwelluksella,

[Luemma Pyhää Raamatua; Kuunnellista Soarua; Naupiemme Sakramenttia; Wainuemme Jumalan Nimesä; Wiekämme Herran Sabbachia.
- 8. Palwelema- tor. Pyhydestä ja Wanhurkautsa, sillä**

Ulkonäkö, kaikilla Sanoilla, Kätkimästä ja töillä, niin etten me kiroile, wanno, pilkka, walhetee, &c. Etten

Sitällesi, sydämeillä, mielellä ja ajatuksilla. Jonga kunnioitsemisen meidän tulee osottaa kaikilla tiloilla; mutta erinomattain Herran Suonesä, ja kaikella Jumalan Palwelluksella,

[Luemma Pyhää Raamatua; Kuunnellista Soarua; Naupiemme Sakramenttia; Wainuemme Jumalan Nimesä; Wiekämme Herran Sabbachia.
- 9. Aurihun- tamaan ja Rukoile- man,**

Ulkonäkö, kaikilla Sanoilla, Kätkimästä ja töillä, niin etten me kiroile, wanno, pilkka, walhetee, &c. Etten

Sitällesi, sydämeillä, mielellä ja ajatuksilla. Jonga kunnioitsemisen meidän tulee osottaa kaikilla tiloilla; mutta erinomattain Herran Suonesä, ja kaikella Jumalan Palwelluksella,

[Luemma Pyhää Raamatua; Kuunnellista Soarua; Naupiemme Sakramenttia; Wainuemme Jumalan Nimesä; Wiekämme Herran Sabbachia.

Izemme ja meidän himomme pitää meidän pois- kieltämän, niin että me olemme

- 1. Udyrsä,** [Pidämme itziämme kalspana, tytyän siihen, että muuttu- min niin pidämme]
- 2. Siwiä,** [Niin että me ennenkin kärsimme wäärystä, kuin teem- me: Underi annamme ennemmin, kuin egimme kostoa.]
- 3. Waarin- ottawaiset ja Murbetta pitäväiset,**
 1. Meidän Jumalan Palwellustamme, toimittain- min, että se tahtuu Jumalalle kunniaksi, ja Lä- himmäisellemme wäri esimerkit: ej kossaan saldien meitämmä maastida ja turhida asareidua esittä.
 2. Meidän Edistämme: mielemme johdattain alati, että Jumala näe ja tietää me: Meidän pida tekemän itzin niistä: Meidän Omatuomme on aina muistawa niitä.
 3. Meidän Omaisustamme, niin ettemme eik eik- vämmästä, kuin meidän waraamme saldia, &c.
 4. Meidän Lapstamme, joita meidän tulee aikasin saattaa Rakkeseen Christilliseen ylöstawaata, &c.

Joko Jumala suomeille wahan eli passon: kawastain meitämmä hywin

Etten me [Kossan napise Jumalaa ja hänen pyhää Edeskaonittans vastaan. Kossan ole oman kunnian pyhittäiset. Kossan ole ahneet ja itziän woiiton pyh- täjä;]

Etten sental- tainen [Woiittaa Jumalan. Woiittotata meidän Lähimmäistämme, ja häwäise meitä itziämme.]
- 4. Tyeywäi- set,**

Etten me [Kossan napise Jumalaa ja hänen pyhää Edeskaonittans vastaan. Kossan ole oman kunnian pyhittäiset. Kossan ole ahneet ja itziän woiiton pyh- täjä;]

Etten sental- tainen [Woiittaa Jumalan. Woiittotata meidän Lähimmäistämme, ja häwäise meitä itziämme.]
- 5. Ahkerat,**

Wisiusti [Kawastaman meitämmä saatanan kussan- pissa Karttanon mailman wahennuksia: Kossaan Jumalan tundesä, Uskosa ja kaikilla Christillistilla Nuolisa.]

2. Surupitawäise meidän ajallistessa menestysestäm- me, ja työtä tekemäiset kussin kussanissansa; sillä että me reheltäiset raituistamme elättä itzemme ja omaistemme, niin udyrsä että meillä otis jostain tar- wiselle jatkamisa, &c.
- 6. Raitie ja Puhtaat,**

Etten me [Kawastain meitämmä kaikella siinä, kuin on kaastaisa ja haarellisja, Wiatuissa, Sanoissa, ja Edissä]

Etten me [Joko me elämme Awioitawäisä, eli olemme naimattomat.]
- 7. Rohkui- listet,**

Etten me [Kuasa ja Nuomasa; Waatteissa ja Rakennuksissa; Surussa ja Huwituksissa; Uudessa ja Lewossa; &c.]

Meidän Lähimmäistämme pitää meidän Rakasta- man, niinkuin itziämme, ja sentähden olemme

- 1. Kossaan tee meidän Lähimmäisellemme jostain wa- hingoa eli wäärystä,** [Sawaran, Hengen, Kunnian eli Arwan,] puolesta. [Kerhen.]
- 2. Kossaan wiboita händä, eli anna hänelle joh- datusta syndiin ja murheseen.**
- 3. Kossaan saata meillemme siinä, kuin toisen oma on,** [Warkaudella, Wnendella, Itziällä woiitonpyynnillä, Perollisella kaupalla, eli lainalla, jota emme marya, &c.]
- 4. Aina egimme hänen parastans, niin uskollisesti, kuin omaostin.**

Wäärin todissa jostain händä vastaan: waan aina puhumme, kuin tosi on. Panettele eli forra händä. Et kossaan Suosku toisien panettelemisin ja soimu- hin, kossan ei meillä ole sen parempa pe- rustusa ja syötä siihen. Käwäise ja pilkka händä, Luonnollisten woiitans ja wihettens tähden. Inhimillisten heikoussens ja erbeygens tähden. Onnettoman tapauksens ja wastoinkäymydsens tähden. Et kossaan halwenna siinä hywä nimesä ja armoa, kuin toiset hänelle andawat: Et kossaan wihäisele eli munta puhu, kuin mitä me sydamessämme ajattelemme.]
- 5. Sywan- suopat, niin etten me**

Wipeillen Forora meitämmä tenengän ylitse. [Toka, isäpöytä, eli toimota häntä pahaa- murens ja wihettensä.]

Kossa hänelle pahaa pahalla, waikka hän on jantia- nut meilte wahingoa; [Underi annamme hänelle; Waan] Ettemme händä; [Mutamme ja Palwelemme händä.]
- 4. Andeljaat ja Laupiat,** [Köyhiä ja Waiwaisia,] kohtaan. [Outoja ja Wieraita,] [Murbellista,] [Sauraita.]
- 5. Kunnia- osottawaiset ja Kiltolliset,** [Effwaldas kohtaan,] [Kunnioitamän,] [Omaisudella] [jota meidän itzi-ämme pitää] [Palwelemaan,] [ja] [Kunniaman,] [Hengellä.] [Sinuaman.] [Wanbembia,] kohtaan, [jota jollain muotoa owat &c.] [Epreetaita,] [joutaneet meilte Apua ja Palwellusta.] [Kaittia,]
- 6. Uskolliset,**

Meidän Herraswäellemme ja Itziämme,

Meidän Awiopuolillemme,

joita meidän pitää [Rakastaman,] [Holhoman,] [Puolustaman,] [Auttaman,] [Rukoileman heidän edestans.] [Weren Heimolaisuudesa;] [Uskosa:] [Reuwoiman,] [Lohduttaman,] [Weroittaman.] [Wainuittaman, kusa he erbet- tywät.] [Auttaman, kusa he häitä ja waiwaa kärsiwät.] [Teiwotaman ja sioman heille kaikella hywää.] [Palkata reheltäisesti,] [Pihäpittää,] [Kurittaa ja Opettaa,] [Edesauttaa, niin passjo, kuin me taidamme.]
- 7. Sopiwai- set, niin etten me**

Wittele, eikä fernassi käy Duomio-istuminen tygö: waan tygöannamme meidän Lähimmäisellemme hänen rikouksens; ja, niin passjo, kuin mahdollinen on, ahkeroisemme pitää Rauhaa kaikkein Ihmisten kanssa.]

MAKUS-SANAT.

Lit. II: v. 11, 12, 13, 14.

Jumalan Armo kaikille Ihmisille terweellinen, on ilmestynyt: Joka meidän opetta kaiken Jumalattoman menon hyljämään ja mailmalliset himot, ja tässä maillassa Siwiästä (*), ja Zurkasti (**), ja Jumalasti (***) elämään. Ja odotta- maan Autuallista toiwoa, ja suuren Jumalan, ja meidän Lu- nastajamme Jesuxen Christuxen ilmestyä: Joka igensä andoi meidän edestämme, että Hän meitä kaikella wäärystä lu- nastais, ja Itzellensä erinomallisesti Ransari puhdistais, ah- kerayi hywiin töihin.

*) Itziämme kohtaan. **) Lähimmäistän kohtaan. ***) Jumalan edessä.

14

Co. Westchester